

Innst. 240 L

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 80 L (2009–2010)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i folketrygdloven, kontantstøtteloven og barnetrygdloven (rett til fedrekvote uavhengig av mors stillingsandel mv.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 14 om ytelser ved fødsel og adopsjon. Endringen innebærer at kravet om at mor må ha arbeidet minst halv stilling i opptjeningstiden for at det skal foreligge rett til fedrekvote, faller bort. Dette vil gi flere fedre rett til fedrekvote. Det foreslås at endringen gis virkning for fødsler eller omsorgsovertakelser fra og med 1. juli 2010. Forslaget om å gi flere fedre rett til fedrekvote ble tatt inn i Prop. 1 S (2009–2010) Barne- og likestillingsdepartementet. Stortinget sluttet seg til forslaget under budsjettbehandlingen, jf. Innst. 14 S (2009–2010). Denne proposisjonen inneholder de nødvendige lovendringene for gjennomføring av budsjettvedtaket.

Proposisjonen inneholder også forslag til endringer i kontantstøtteloven og barnetrygdloven. I Prop. 14 L (2009–2010), jf. Ot.prp. nr. 104 (2008–2009), foreslår departementet å endre lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barneloven) slik at retten, dersom det foreligger særlige grunner, kan avgjøre at barnet skal bo fast hos begge foreldrene. Lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre (kontantstøtteloven) har en bestemmelse om at foreldrene kan få utbetalt kontantstøtten med en halvpart

på hver dersom de er enige om det, forutsatt at de har inngått skriftlig avtale om delt bosted for barnet. Lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd (barnetrygdloven) har bestemmelse om at hver av foreldrene kan få rett til 50 pst. av den barnetrygden hver av dem har rett til hvis de har skriftlig avtale om at barnet skal ha delt bosted. Departementet foreslår oppdateringer i barnetrygdloven og kontantstøtteloven som følge av forslaget om at delt bosted også skal kunne pålegges. Det vises til proposisjonens kapittel 5.

1.2 Departementets vurderinger og forslag – fedrekvoter

Departementet understreker at gode permisjonsordninger er viktig for at både mor og far skal kunne kombinere omsorg for små barn med yrkesaktivitet. Fedre og mødre har i dag sammenliknbare rettigheter. Det er likevel kvinner som tar størst del av foreldrepermisjonen og som arbeider mest deltid når barna blir større. Det er behov for å støtte en utvikling der fars omsorgspotensial utnyttes i større grad enn i dag. Fedres omsorgsdeltakelse i barnets første leveår er viktig for tidlig å etablere god kontakt mellom far og barn. Økt fedreuttak av foreldrepenger kan skape et godt grunnlag for foreldrenes omsorgsfordeling også når barna blir større. Økt deltakelse i barneomsorgen blant fedrene er en betingelse for økt yrkesaktivitet blant mødrene og for et mer likestilt foreldreskap. Å gi flere fedre rett til fedrekvote vil ventelig bidra til økt fedreuttak og kan gi holdningsmessig støtte til foreldre som ønsker en ytterligere fordeling av stønadperioden.

Departementet foreslår, med henvisning til Stortingets budsjettbehandling, at folketrygdloven endres slik at fedre med opptjent rett til foreldrepenger får rett til fedrekvote også der mor har arbeidet mindre enn halv stilling i opptjeningstiden.

Forslaget innebærer at det vil foreligge rett til fedrekvote i alle tilfeller der begge foreldre har opptjent rett til foreldrepenger. En mor som har opptjent rett til foreldrepenger, men velger å få utbetalt engangsstønad, utløser ikke rett til en stønadsperiode. I slike tilfeller vil det heller ikke foreligge rett til fedrekvote.

Endringen vil gi om lag 1 500 flere fedre rett til fedrekvote. Departementet foreslår at endringen skal gjelde for fødsler og omsorgsovertakelser fra og med 1. juli 2010.

Det vises til forslag til endringer i folketrygdloven § 14-12.

1.3 Endringer i kontantstøtteleven og barnetrygdloven

Etter barneloven § 36 første ledd kan foreldrene avtale at barnet skal bo fast hos begge, altså at barnet har delt bosted. Andre ledd fastsetter at dersom foreldrene er uenige om hvem av dem barnet skal bo fast hos, må retten avgjøre at barnet skal bo fast hos en av dem. I Prop. 14 L (2009–2010), jf. Ot.prp. nr. 104 (2008–2009), foreslår departementet å endre barneloven § 36. Ordlyden i bestemmelsens første ledd er foreslått endret noe, uten at dette er ment å innebære realitetsendringer. Foreldrene kan altså fortsatt avtale at barnet skal bo fast hos en av dem eller hos begge. Hvis foreldrene bringer saken inn for retten, må retten som hovedregel avgjøre at barnet skal bo fast hos en av dem. I § 36 andre ledd har imidlertid departementet foreslått å innføre en snever unntaksadgang for domstolene til å avgjøre at barnet skal bo fast hos begge foreldrene. Etter forslaget i Prop. 14 L (2009–2010), jf. Ot.prp. nr. 104 (2008–2009), kan retten idømme delt bosted når det foreligger særlige grunner. Ettersom forslaget i Prop. 14 L (2009–2010) innebærer at delt bosted vil kunne forekomme etter rettsavgjørelse, og ikke bare etter avtale, må barnetrygdloven endres.

Kontantstøtteleven § 9 andre ledd har bestemmelse om utbetaling av kontantstøtten med en halvpart på hver ved skriftlig avtale om delt bosted. Foreldrene må være enige om deling av kontantstøtten. Dersom de ikke er enige, utbetales kontantstøtten i sin helhet til den av foreldrene som barnet står som fast bosatt hos i folkeregisteret. Departementet antar at det ikke vil være aktuelt å idømme delt bosted for barn i kontantstøttealder, jf. Prop. 14 L (2009–2010), og at det dermed i utgangspunktet ikke er behov for en bestemmelse om deling av kontantstøtten ved avgjørelse fra retten om at barnet skal bo fast hos begge foreldrene. Dersom det likevel skulle oppstå et tilfelle der delt bosted blir idømt for et barn som mottar kontantstøtte, bør kontantstøtteleven åpne for delt utbetaling av kontantstøtten. Departementet foreslår derfor en endring i kontantstøtteleven.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

1.4.1 Endringene i folketrygdloven

De økonomiske konsekvensene av forslaget om å gi fedre rett til fedrekvote også der mors stillingsandel i opptjeningstiden har utgjort mindre enn halv stilling, er av Arbeids- og velferdsdirektoratet beregnet til mellom 40 og 75 mill. kroner per år. Merutgiftene i 2010 er anslått til 6,5 mill. kroner, som er bevilget over statsbudsjettet kap. 2530.

1.4.2 Endringene i kontantstøtteleven og barnetrygdloven

De foreslåtte endringene gir ikke stønadmottakere utvidede rettigheter. Endringene er kun tilpasninger som følge av den snevre unntaksregelen som er foreslått i barneloven § 36 andre ledd. Endringene i barnetrygdloven og kontantstøtteleven vil dermed ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Gunn Olsen, Kåre Simensen og Arild Stokkan-Grande, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Gina Knutson Barstad, fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2010 vedtok å gi flere fedre rett til fedrekvote ved at kravet om at mor må ha arbeidet minst halv stilling i opptjeningstiden for at det skal foreligge rett til fedrekvote, faller bort, jf. Innst. 14 S (2009–2010), jf. Prop. 1 S (2009–2010) Barne- og likestillingsdepartementet. Komiteen viser til at denne proposisjonen inneholder de nødvendige endringene i folketrygdloven for gjennomføring av budsjettvedtaket, og støtter regjeringens forslag.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, mener det er behov for å støtte en utvikling der fars omsorgspotensial utnyttes i større grad enn i dag. Barn trenger kontakt med både mor og far, og det gjelder også det første leveåret. Denne endringen vil gi om lag 1 500 flere rett til fedrekvote. Når denne endringen er gjennomført, vil det være om lag 6 500 fedre som ikke har rett til å ta ut foreldrepenger på grunn av mors manglende yrkesaktivitet.

Flertallet mener det er viktig å gi flere fedre rett til fedrekvote for å bidra til økt uttak av fedrekvoten og for å gi holdningsmessig støtte til foreldre som ønsker en ytterligere fordeling av stønadsperioden. Flertallet mener at mer og bedre kontakt mellom far og barn er positivt for barnet, for far selv, for mor og for familien som helhet. Permisjonstiden skaper ofte grunnlag for foreldrenes omsorgsfordeling også når barna blir større. En likere fordeling av foreldrepermisjonen er først og fremst viktig for barnet, men det er også viktig i et likestillingsperspektiv fordi det vil fremme likestilling i arbeidslivet og i hjemmet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at dagens regelverk for utbetaling av foreldrepenger gjør familier avhengige av mors opptjening, og er således pr. definisjon en diskriminerende lov. Disse medlemmer er positive til at regjeringen ønsker å utvide fedres rett til større grad av selvstendig opptjening av rett til fedrekvote, men vil understreke at forslaget er for defensivt. Disse medlemmer vil påpeke at alle mennesker i utgangspunktet skal ha mulighet til å opparbeide seg sine rettigheter gjennom sine egne gjøremål, og mener derfor at foreldrepenger skal baseres på hver enkelt forelders yrkesaktivitet (eller i henhold til loven tilsvarende aktivitet). Kun der begge foreldre ønsker å ta ut foreldrepenger, er det ønskelig at også begge foreldres yrkesaktivitet skal legges til grunn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil også vise til tilfeller hvor mor er uføretrygdet, og av denne grunn har vært ute av stand til å opparbeide seg rett til foreldrepenger ut fra regjeringens kriterier. Disse medlemmer viser til at fordi mor ikke har opparbeidet seg denne rettigheten, blir derfor far diskriminert på grunn av at hans kone er uføretrygdet. Gjennom Prop. 80 L (2009–2010) fjerner riktignok regjeringen kravet om at mor må ha vært i minst 50 pst. stilling under opptjeningsperioden, men dette har likevel ingen effekt for å unngå diskriminering av familier hvor mor er ufør.

Disse medlemmer mener at å diskriminere foreldre innebærer å nekte barn å få sin fars fulle oppmerksomhet for en periode, samt å straffe en familie på grunn av omstendigheter som har ført til uførhet. Dette kan umulig være lovens hensikt. Disse medlemmer ser at det er en verdi i seg selv å sikre at både far og mor får sin andel av tiden sammen med barnet.

Disse medlemmer er fornøyde med at fedre i stadig større grad ønsker å bidra i sine barns oppvekst, gjennom blant annet uttak av foreldrepenger. En stadig jevnere fordeling av foreldrepengeuttaket mellom mor og far er en gledelig utvikling. Disse

medlemmer er imidlertid av den oppfatning at mor og fars rett til foreldrepenger, samt en innføring av selvstendig opptjeningsrett, er de viktigste virkemidlene for likestilling på dette punktet. Disse medlemmer er derfor av den oppfatning at fedrekvoten bør fjernes. Dette både fordi uttak av foreldrepenger er et familieanliggende, og fordi en «fedrekvote» understreker det diskriminerende elementet i at en ikke kan opparbeide seg selvstendig rett til foreldrepenger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at det finnes mange fedre som ønsker samvær med sine barn, men som hindres av at mor ikke er yrkesaktiv eller har skoleplass til offentlig godkjent utdanning som i sum utgjør heltid i tiden etter fødselen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2010, der det foreslås at alle fedre skal få rett til fedrekvote fra 1. juli 2010, uavhengig av mors yrkesdeltakelse før fødsel. Dette medlem mener at ikke bare flere fedre, men alle fedre bør ha selvstendig opptjeningsrett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at de om lag 6 500 fedrene som fortsatt ikke har rett til å ta ut foreldrepenger på grunn av mors manglende yrkesaktivitet, skal få mulighet til å ta ut foreldrepenger.»

Komiteen viser til at forslaget til endringer i barnetrygdloven er en tilpasning som følge av at Stortinget har vedtatt adgang for domstolene til å idømme delt bosted, jf. Innst. 160 L (2009–2010), jf. Prop. 14 L (2009–2010), jf. Ot.prp. nr. 104 (2008–2009). Komiteen viser til at lovendringene gir hjemmel for å utbetale barnetrygd til begge foreldre i de tilfeller der barnet har delt bosted, uavhengig av om dette følger av avtale eller rettsavgjørelse. Komiteen støtter forslaget til endringer i barnetrygdloven.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å endre kontantstøtteloven under henvisning til at også dette er en tilpasning til Stortingets vedtak om å gi domstolene en snever adgang til å idømme delt bosted.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til proposisjonen hvor det heter:

«Departementet antar at det ikke vil være aktuelt å idømme delt bosted for barn i kontantstøttealder, jf. Prop. 14 L (2009–2010) og at det dermed i utgangspunktet ikke er behov for en bestemmelse om deling av kontantstøtten ved avgjørelse fra retten om at barnet skal bo fast hos begge foreldrene. Dersom det likevel skulle oppstå et tilfelle der delt bosted blir idømt for et barn som mottar kontantstøtte, bør kontantstøtteleven åpne for delt utbetaling av kontantstøtten. Departementet foreslår derfor en endring i kontantstøtteleven.»

Flertallet viser videre til komiteens behandling av barneloven (Innst. 160 L (2009–2010)) hvor det heter:

«Dette flertallet vil understreke at dersom det er tvil om delt bosted vil være til barnets beste, må domstolen idømme fast bosted hos den ene forelderen og samvær for den andre. Dette flertallet er enig i at det som utgangspunkt ikke vil være aktuelt å idømme delt bosted for barn under 7 år. Små barn må antas å være mer sårbare og ha større behov for stabilitet.»

Det er ut fra dette klart at det også for barn over 7 år vil være svært få tilfeller hvor det vil være aktuelt å idømme delt bosted. Flertallet er derfor enig med regjeringen i at det i utgangspunktet ikke er behov for en endring av kontantstøtteleven på dette punkt. Flertallet er opptatt av at de tydelige forbehold og avgrensninger som er gjort når domstolene får en snever adgang til å idømme delt bosted, blir stående og ikke blir gjenstand for utglidning. En lovendring i kontantstøtteleven som gjelder for barn på 1 og 2 år, vil i seg selv kunne oppfattes som en del av grunnlaget for hvordan Stortingets vedtak om barneloven § 36 andre ledd skal forstås.

Flertallet legger derfor til grunn at endring i barnetrygdloven er en tilstrekkelig tilpasning til Stortingets vedtak om barnelovens § 36 andre ledd, og at det derfor ikke er hensiktsmessig å endre kontantstøtteleven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de foreslåtte endringene i kontantstøtteleven og barnetrygdloven er et positivt bidrag til barns rettigheter, samt likestillingen, og ønsker denne velkommen. Disse medlemmer viser til proposisjonen hvor det heter:

«Hvis foreldrene bringer saken inn for retten, må retten som hovedregel avgjøre at barnet skal bo fast hos en av dem. I § 36 andre ledd har imidlertid departementet foreslått å innføre en snever unntaksadgang for domstolene til å avgjøre at barnet skal bo fast hos begge foreldrene. Etter forslaget i Prop. 14 L (2009–2010), jf. Ot.prp. nr. 104 (2008–2009) kan retten idømme delt bosted når det foreligger særlige grunner.»

Disse medlemmer mener dette forslaget er for svakt når det gjelder å ivareta barnas rettigheter,

samt begge foreldrenes ansvar med hensyn til å sette et barn til verden. Disse medlemmer understreker at barns samvær med begge foreldre under oppveksten må ligge til grunn som hovedregel i barnefordelingsspørsmål, og at én forelders motvilje ikke skal kunne innebære et veto mot delt omsorg. Disse medlemmer påpeker at det bor mange foreldre – mødre som fedre – i Norge som på grunn av lovverket får se sine barn i svært beskjeden grad. Dette er skammelig for velferdslandet Norge og ivaretar ikke rettighetene til noen av partene. Disse medlemmer mener derfor at selv om forslaget om at delt omsorg kan idømmes innebærer et skritt i riktig retning, så har vi fortsatt en lang vei igjen før full rettferdighet og likestilling er oppnådd. Disse medlemmer understreker at det mest rettferdige midlet i barnefordelingsspørsmål er å idømme delt bosted som hovedregel, men at retten kan avgjøre at barnet skal bo fast hos en av dem når det foreligger særlige grunner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«I lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre skal § 9 andre ledd lyde:

Hvis foreldrene ikke bor sammen og skriftlig har avtalt at barnet skal bo fast hos begge eller det foreligger rettskraftig avgjørelse om at barnet skal bo fast hos begge, jf. barneloven § 36, kan foreldrene få utbetalt kontantstøtte med en halvpart på hver dersom de er enige om en slik deling. Det er ikke adgang til deling av delvis kontantstøtte som utbetales i medhold av § 7 tredje ledd.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at de om lag 6 500 fedrene som fortsatt ikke har rett til å ta ut foreldrepenger på grunn av mors manglende yrkesaktivitet, skal få mulighet til å ta ut foreldrepenger.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

I lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre skal § 9 andre ledd lyde:

Hvis foreldrene ikke bor sammen og skriftlig har avtalt at barnet skal bo fast hos begge eller det foreligger rettskraftig avgjørelse om at barnet skal bo fast hos begge, jf. barneloven § 36, kan foreldrene få utbetalt kontantstøtte med en halvpart på hver dersom de er enige om en slik deling. Det er ikke adgang til deling av delvis kontantstøtte som utbetales i medhold av § 7 tredje ledd.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en enstemmig komité.

Komiteen viser til sine merknader og til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven, kontantstøtteloven og barnetrygdloven (rett til fedrekvote uavhengig av mors stillingsandel mv.)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd skal § 14-12 første ledd lyde:

Dersom *begge foreldre fyller vilkårene for rett til foreldrepenger*, er 50 stønadsdager (10 uker) av stønadsperioden forbeholdt faren (fedrekvote).

II

I lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd skal § 2 tredje ledd lyde:

Hvis foreldrene ikke bor sammen og skriftlig har avtalt *at barnet skal bo fast hos begge eller det foreligger rettskraftig avgjørelse om at barnet skal bo fast hos begge, jf. barneloven § 36*, kan hver av foreldrene få rett til 50 prosent barnetrygd, hvis de fremsetter krav om dette.

III

Lovens del I trer i kraft 1. juli 2010. Endringene gjelder for tilfeller der fødselen eller omsorgsovertakelsen skjer 1. juli 2010 eller senere.

Lovens del II gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 6. mai 2010

Gunn Karin Gjul

leder

Øyvind Håbrekke

ordfører

Vedlegg

Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 28. april 2010

Prop. 80 L (2009-2010) Endringer i folketrygdloven, kontantstøtteleven og barnetrygdloven – Spørsmål fra familie- og kulturkomiteen

Jeg viser til brev av 21.04.2010 der komiteen ber om svar på spørsmål om når fedre kan ta ut foreldrepenger på selvstendig grunnlag, hvilke forhold som gjør at 6 500 fedre ikke kan ta ut foreldrepenger, hvilke argumenter jeg ser for og mot en likestilt foreldrepengeordning og hvilke utfordringer og problemstillinger jeg ser knyttet til at samtlige fedre skal få selvstendige rettigheter.

Fars rett til å ta ut foreldrepenger på selvstendig grunnlag

Far og mor tjener opp rett til foreldrepenger på de samme vilkårene; kravet er at de har vært i arbeid med pensjonsgivende inntekt i minst seks av de siste ti månedene før permisjonsstart. Inntekten må på årsbasis svare til minimum ½ G. Foreldrene er mao. likestilte; begge har selvstendig opptjeningsrett.

Når far tar ut foreldrepenger får han alltid foreldrepenger på grunnlag av sin egen inntekt, og når mor tar ut foreldrepenger får hun alltid foreldrepenger på grunnlag av egen inntekt. Når *både mor og far* har opptjent rett til foreldrepenger, er en del av stønadsperioden forbeholdt far, fedrekvote. Far kan ta ut fedrekvoten uavhengig av hva mor gjør; foreldrene kan være hjemme samtidig under uttak av fedrekvoten, men de kan ikke ta ut foreldrepenger samtidig. Dersom far skal ta ut en større del av permisjonen, er det i motsetning til under fedrekvoten, en forutsetning at mor gjenopptar arbeidet, dvs. at det stilles et aktivitetskrav til mor.

Når *bare far* har opptjent rett til foreldrepenger, er det ingen fedrekvote. Far kan ta ut foreldrepenger på eget opptjeningsgrunnlag, men det kreves da at mor er i aktivitet. Det vil si at far kan ta ut foreldrepenger bare hvis mor er i arbeid, under utdanning eller deltar på introduksjons- eller kvalifiseringsprogram. Far kan også ta ut foreldrepenger på selvstendig grunnlag hvis mor er for syk til å ta seg av barnet eller er innlagt i helseinstitusjon. Det må med andre ord etter dagens regelverk foreligge et omsorgsbehov for at fars rett til foreldrepenger på selvstendig grunnlag skal utløses. Forutsatt at mor oppfyller aktivitets-

kravet, kan far ta ut inntil 37/47 uker på selvstendig grunnlag. Dersom mor er hjemme, har far ingen uttaksrett.

Om lag 6 500 fedre med egen opptjening er i den situasjonen at de ikke har mulighet til å ta ut foreldrepenger. Disse fedrene har ikke rett til fedrekvote fordi mor ikke har opptjent rett, og mor går heller ikke ut i arbeid eller utdanning etter fødselen, dvs. oppfyller ikke aktivitetskravet for fars uttak på selvstendig grunnlag. Felles for denne gruppa er at mors tilpasninger før og etter fødselen blokkerer for fars *uttaksrett*.

En likestilt foreldrepengeordning

Det er altså når det gjelder *retten til å ta ut opptjente foreldrepenger* at foreldrene ikke er likestilte etter dagens regelverk. Mens mor kan ta ut foreldrepenger uavhengig av hva far gjør, kan far ta ut foreldrepenger (som ikke er fedrekvote) bare hvis mor er i arbeid, under utdanning eller er for syk til å ta seg av barnet. Bakgrunnen for dagens regelverk er at man ikke har ønsket at staten skal betale for at begge foreldre er hjemme samtidig, det såkalte dobbeltomsorgsprinsippet. Dette prinsippet ble sist tatt opp til drøfting i *NOU 1995: 27 Pappa kom hjem* der fedretutvalget kom til at det ikke var ønskelig med en ordning som i stor grad åpner for dobbeltomsorg. Dette er begrunnet med arbeidskraftspolitiske og økonomiske vurderinger og en vurdering av at likestillingseffekten av fars uttak er størst hvis far er alene hjemme med barnet.

I de senere årene har det blitt økende oppmerksomhet om sider ved regelverket for foreldrepenger som ikke likestiller mor og far, herunder aktivitetskravet som hindrer far i å ta ut opptjente rettigheter. I *St.meld. nr. 8 (2008-2009) Om menn, mansroller og likestilling* varsler regjeringen utredning av en likestilt og forenklet foreldrepengeordning. Departementet har startet dette arbeidet.

Departementet samarbeider med Arbeids- og velferdsdirektoratet om utredning og kostnadsberegning av ulike løsninger der hensynet til forenkling av ordningen også tillegges stor vekt. Det er for tidlig å si når og i hvilken form utredningen vil bli lagt fram.

